

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSSESKRIFT

TIL

DE OFFENTLIGE AARSPRØVER

I

RANDERS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1879.

RANDERS.

Trykt hos J. M. Elmenhoff & Søn.

Efterretninger

om

Randers lærde Skole 1878–79,

af

Skolens Rektor.

Indbydelsesskrift

til de offentlige Aarsprøver i Randers lærde Skole
i Juni og Juli 1879.

Randers.

Trykt hos J. M. Elmelhoff & Søn.

Afgangsprøven for Studerende 1878.

Dimittenderne:	Points ved Preliminær- prøven.	Dansk Stil Nr. 1.	Dansk Stil Nr. 2.	Oldnordisk.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Latin (extemp.)	Græsk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Naturhistorie.	Hoved- karakter.	Points.
V. T. C. Blichert	33	g	g	mg?	g×	mg?	g×	g	g×	mg	g×	mg×	Anden.	81
C. M. Christensen	26	mg?	mg?	mg?	mg?	mg	mg?	mg?	mg	mg×	mg×	mg	Første.	94
J. C. C. B. D. Christmas .	31	mg	mg?	g×	g	mg?	g×	mg×	mg?	mg×	mg	mg	Første.	92
H. R. Iacoby	18	g×	mg?	mg	tg×	mg?	g×	g×	g×	mg	mg×	tg?	Anden.	76
C. V. Mourier-Petersen . . .	23	mg?	mg?	g	mg?	g×	mg?	g×	g	g×	g×	mg×	Anden.	82
M. C. Petersen	31	mg?	mg?	mg	g?	mg?	mg?	mg?	mg?	mg?	g	mg×	Første.	85
G. E. K. Schaarup	23	g	g×	mg?	tg×	g×	g	mg	g×	mg×	g×	g×	Anden.	80

Afgangsprøven for Realister 1878.

Dimittenderne:	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Natur- historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturfæ- re.	Points.
J. Andersen	mg?	tg	g×	mg?	g	g?	g?	tg×	g×	g	51
J. Honnus de Lichtenberg . .	tg×	tg×	g?	g?	g	g	g	g×	g×	tg	43
H. Pontoppidan	g	tg	tg	g?	mg	g?	mg?	mg?	ug?	mg?	52

Aarsprøven i IV stud. Klasse 1878.

Discipline.	Dansk Sæl.	Tysk.	Fransk.	Latin (mundtlig).	Latin (skriftlig).	Gresk.	Historie.	Geografi.	Natur- historie.	Arithmetik.	Geometri.	Points for hele Prøven	Points i de 5 Fag.
E. S. Ehlers	mg?	mg	mg?	g?	g	mg?	mg?	g	g	mg	mg	66	31
J. M. Møller	mg?	g×	g?	mg?	g	g	mg	g×	tg	g	g	60	22
E. Nyegaard*)	g?												
I. Philipson	g	mg×	g×	g×	tg?	g	g×	tg	tg×	g	tg	45	17
C. M. Rottbøll	g?	tg×	g	g	tg?	tg×	g×	g	mg?	g?	tg	40	18
H. L. V. Schaumburg*) .	mg×		mg×		mg×	mg				ug?	mg×		
J. Steenberg	mg?	mg	mg	g	tg×	mg?	g	mg	mg	tg?	mdl	45	12
T. Thorup	mg?	mg?	mg?	g×	mg?	mdl×	g	g	tg×	mg?	g?	50	24

*) blev syg under Prøven.

Af de 86 Disciple, der findes opførte paa Indbydelseskiftet for forrige Aar, bleve 7 dimitterede til Universitetet med det S. 3 angivne Udfald, 3 bestode Afgangsprøven af højere Grad for Realister og 1 (J. Steenberg) afgik efter at have bestaaet Aarsprøven for IV st. Klasse. I Juni udgik C. V. O. Riegels (II R.). Skoleaaret begyndte derefter med 74 ældre Disciple, hvortil kom 23 nye, ialt 97 Disciple¹⁾. Af disse udgik: A. S. Frost (II R.) i Septbr., hvorimod fra 1. Oktober gjenoptoges J. T. F. Hounens (s. Progr. f. f. A. S. 5). I Decbr. udgik V. Pontoppidan (III st.), i Marts J. M. Roedsted (III R.), V. J. Jacoby (II R.), C. O. Caspersen (II R.) og E. V. Tvenstrup (I R.). I April udgik C. J. Smith (II R.), men optoges H. M. C. E. Freiesleben (II R.). Skolen tæller saaledes nu 92 Disciple, som med Undtagelse af Dimittenderne (VI og IV R.) og IV stud. Klasses Disciple, der ere opførte i alfabetisk Orden, efter Hovedkarakteren for April Maaned ere ordnede saaledes:

VI Klasse.

1. Georg Vilhelm Bischoff, f. i Næstved d. $19/12$ 61, F. Malermester i Næstved, R. af D.
2. Hektor Estrup, f. paa Skaføgaard d. $28/5$ 60, F. Konsejlspræsident, R. af Elefantordenen, Storkors af D. og Dbm. o. s. v.

---

¹⁾ Ved Dimittenderne og de nye Disciple er det fulde Navn, Fødested og Fødselsdag angivet.

3. Christian Emil Muxoll Honnens, f. i Kjøbenhavn, d. $^{20}/_{11}$ 61, F. Kammerjunker, Byfoged i Randers.
4. Frederik Gotthold Müller, f. paa Louisenhøj ved Aarhus d. $^{6}/_{9}$ 60, F. Primierløjtnant, Ejer af Lundberggaard.
5. Hans Peter Pontoppidan, f. i Fredericia d. $^{23}/_{9}$ 60, F. Sognepræst i Randers.

V Klasse.

1. H. L. V. Schaumburg¹⁾, F. afd. Sekretær ved Klvns. Overformynderi.
2. E. S. Ehlers, F. Sognepræst til Ulso og Ø. Egede.
3. T. Thorup, F. Translator, Lærer.
4. I. Philipson, F. Manufakturhandler.
5. C. M. Rottbøll, F. Intendant ved 5te Dragonregiment.
6. J. M. Møller, F. Overlærer.

IV stud. Klasse.

1. E. Nyegaard, F. Godsforvalter paa gammel Estrup.
2. C. R. Hansen, F. afd. Sognepræst.
3. C. M. Schmidt, F. Skolelærer i Hald, Dbm.
4. A. E. Hjuler, F. afd. Boghandler.
5. N. E. Schou, F. Distriktslæge i Skive.
6. C. F. Kuhn, F. Korpslæge ved 5te Dragonregiment.
7. J. Andersen, F. Adjunkt.
8. C. Götzsche, F. Kjøbmand.
9. J. N. Schou, Tvillingbroder til Nr. 5.
10. C. G. Høst, F. Justitsraad, Godsforvalter, Støvringgaard.
11. C. E. Dujardin, F. Manufakturhandler.
12. V. H. Rosenkrantz, F. Kammerh., Lehnsbaren, C. af D., til Rosenholm.
13. J. J. A. Bache, F. Forpagter af Søbygaard.

---

¹⁾ Ved Ministeriets Skrivelse af 27de Juli f. A. blev det hãm tilladt at supplere den ufuldendte Prøve i IV st. med en Tillægsprøve i Tydsk, Geografi og Naturhistorie. Points for de 5 Fag 36.

IV Realklasse.

1. Jens Andreas Høy, f. paa Tustrup d. $10/2$ 62, F. Ejer af Pindsminde.
2. Hans Alexander Martens, f. i Randers d. $5/3$ 63, F. Hotelejer.
3. Ernst Konrad Michaelsen, f. i Randers d. $14/8$ 62, F. Konsul, Kjøbmand.
4. Sofus Frederik Julius Preetzmann, f. paa Frisenvold d. $7/11$ 62, F. afd. Ejer af Frisenvold.
5. Peter Ditlevsen Vergo, f. i Randers d. $11/10$ 61, F. Slagtermester.

III Klasse ¹⁾.

1. C. H. Christensen, F. Skolelærer i Skagen.
2. F. K. J. Thorbjørnsen, F. Førstelærer i Hobro.
3. R. Kidde, F. afd. Landinspektør.
4. K. O. Bayer, F. Premierl., Driftsinspektør, R. af D. og Dbm.
5. F. V. Ortmann, F. Sognepræst til Holbæk.
6. H. C. Jensen (Hjuler), F. afd. Kjøbmand.
7. O. R. G. Blom, F. Justitsraad, Toldinspektør, R. af D. og Dbm.
8. P. W. Kuhn, Broder til Nr. 6 i IV stud.
9. J. F. Bjerregaard, F. Kjøbmand. R.
10. M. Kjeldsen, F. Proprietær. R.
11. V. V. Martens, Broder til Nr. 2 i IV R. R.
12. A. T. Høy, Broder til Nr. 1 i IV R. M.
13. W. H. Mazanti, F. Sognepræst til Udbyneder.
14. J. Bruhn, F. Kammerassessor, Fjordinspektør, Dbm.
15. C. B. Hald, F. Landinspektør. R.
16. Stig Volradt Bredstrup, f. i Æbeltoft d. $13/3$ 63, F. Proprietær.
17. A. H. F. Jensen, F. Kjøbmand. R.

---

¹⁾ Et tilføjet R betegner Realist, M matematisk-stud.

18. L. F. Nannestad, F. Godsforvalter paa Fusingø.
19. N. L. Hassager, F. Mægler.
20. O. M. Meyer, F. Apotheker paa Thyholm. M.

II Klasse.

1. H. H. Hvass, F. Justitsraad, forhen Kontorchef.
2. J. T. F. Honnens, s. S. 6 og Progr. f. 1876 S. 8.
3. A. J. Ulrich, F. Branddirektør.
4. V. E. Ishøy, F. Klubvært.
5. H. W. Langballe, F. Provst, Ørsted.
6. T. M. T. Krag, F. Sognepræst til Thrige.
7. W. E. C. Stamer, F. Forpagter paa Fusingø.
8. A. P. Estrup, Broder til Nr. 2 i VI.
9. O. Götzsche, Broder til Nr. 8 i IV stud.
10. J. C. Nandrup, F. Kjøbmand i Næstved. R.
11. H. G. Baadsgaard, F. Ritmester ved 5te Dragonregiment.
12. H. P. F. Møller, F. Adjunkt. R.
13. T. Steenberg, F. Kjøbmand. R.
14. N. O. Hansen, F. Læge.
15. J. C. E. Christensen, F. Bagermester.
16. S. Honnens de Lichtenberg, Hofjægermester, Major, Besidder af Stamhuset Bidstrup, R. af D.
17. H. S. Conran, F. Direktør for Skandia. R.
18. Hans Peter Martin Møllerup, f. i Liørslev d. $17/6$ 66, F. Sognepræst i Houlberg.
19. Holger Martin Cosmus Emmerik Freiesleben, f. i Kjøbenhavn d. $8/5$ 65, optaget i Skolen d. $19/4$ 79, F. Toldkasserer i Randers.

I Klasse.

1. Jens Nyegaard, f. i Holbæk (Rougsø) d. $9/8$ 63, F. Gaardmand.
2. Holger Alfred Hansen, f. paa Christianslund (Ørsted) d. $7/2$ 67, F. Præst i Randers.

3. Niels Petersen, f. i Æbeltoft d. $16/5$ 66, F. Ejer af Eriksborg.
4. Anders Poulsen Hviid, f. i Linde d. $19/8$ 63, Søn af Gaardmand P. Pedersen i Linde.
5. Frants Michael Hvass, f. paa Frederiksdal (Hasslund) d. $30/6$ 67, Broder til Nr. 1 i II.
6. Edvard Johannes Hagensen, f. i Ørsted d. $13/9$ 64, F. Kjøbmand i Ørsted.
7. Carl Hassing, f. i Randers d. $1/1$ 67, F. Bagermester.
8. Niels Clausen Ilsøe, f. i Harritslev d. $12/3$ 67, F. Skolelærer i Harritslev.
9. Bertel Obel, f. i Aalborg $31/1$ 68, F. Apotheker i Randers.
10. Aage Valdemar Ulrich, f. i Stege d. $6/1$ 67, Broder til Nr. 3 i II.
11. André Grove Hauerbach, f. i Randers d. $9/9$ 66, F. afd. Kjøbmand.
12. Henrik Schach Køster, f. i Randers d. $21/9$ 67, F. afd. Apotheker.
13. Axel Sørensen, f. paa Julianelyst (Kousted) d. $24/1$ 66, F. Ejer af Holbæk Mølle.
14. Johannes Obel, f. i Aalborg d. $2/9$ 66, Broder til Nr. 9.
15. Niels Henrik Boje, f. i Randers d. $2/10$ 66, F. Kjøbmand J. P. B.
16. Anton Svanholm Frost, f. paa Stenisgaard (N. Kongsløv) d. $27/5$ 66, F. Proprietær.
17. Julius Windfeld, f. i Gjerding d. $16/8$ 66, F. Sognepræst i Kristrup.
18. Niels Erslev Jakobsen, f. i Randers d. $28/1$ 67, F. Kjøbmand. R.
19. Andreas Peter Adolf Fibiger, f. paa Sjørupgaard d. $2/5$ 65. F. Proprietær. R.
20. C. Metz, F. Kjøbmand. R.
21. M. L. Kleisdorff, F. Kjøbmand. R.
22. Otto Christian Frederik Gundelach, f. ved Kolonien

Julianehaab d. $12/4$ 65, F. Distriktslæge i Nykjøbing (Falster).

23. J. S. A. Ehnhuus, F. Kjøbmand i London. R.

24. Carl Frederik Emil Hoff, f. i Randers d. $24/2$ 66, F. afd. Kjøbmand og Fabrikant. R.

Afgangsprøven for VI Klasse og IV R. og Aarsprøven for IV st. Kl. afholdtes efter den i Programmet for f. A. aftrykte Plan. I Censuren for VI Kl. deltog som Medlem af Inspektionen Dr. phil. Docent V. Thomsen i Dansk Stil, Oldnordisk og Latin, Dr. phil. Docent J. Petersen i Naturlære, Overlærer Kleisdorff i Græsk og Historie, Adjunkt Schaldemose i Fransk, Adjunkt Dr. phil. Heise i Historie; for IV R. Dr. Thomsen i Tydsk, Dr. J. Petersen i Mathematik, Docent Dr. Warming i Naturhistorie og Geografi, Kasserer Hertz i Engelsk, Pastor Sørensen i Fransk; for IV stud. Dr. Thomsen i Latin, Dr. J. Petersen i Mathematik, Dr. Warming i Naturhistorie, Overlærer Mørch i Græsk, Historie og Geografi, Pastor Sørensen i Tydsk og Fransk; endvidere for V Kl. Overlærer Mørch i Historie, Kasserer Hertz i Engelsk, Pastor Lund i Fransk.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

I. Afgangsprøven.

Udarbejdelse i Modersmaalet.

1. Bunden Opgave: Oversigt over Handeleus Udvikling i Oldtid og Middelalder.
2. Fri Opgave: Hvilket Værd og hvilket Ansvar har den personlige Frihed og Uafhængighed?

Oversættelse fra Latin.

Ad Augustum delatum est indicium, L. Cinna insidias ei struere, dictum est, et ubi, et quando, et quemadmodum aggredi vellet. Nox illi inquieta erat, quum cogitaret, adolescentem nobilem, Cn. Pompeji nepotem, damnandum; gemens subinde voces emittebat varias et inter se contrarias: „Quid ergo? Ego percussorem meum securum ambulare patiar, me sollicito? Ergo non dabit poenas, qui me tot civilibus bellis frustra petitem, tot navalibus, tot pedestribus proeliis incolumem, postquam terra marique pax parta est, occidere constituit?” Rursus silentio interposito, magis sibi quam Cinnae irascens: „Quid”, inquit, „vivis, si, perire te, tam multorum interest? Quis finis erit suppliciorum? quis sanguinis? Non est tanti vita, si ut ego non peream, tam multi tollendi sunt.” Interpellavit tandem illum Livia uxor et „Admittis”, inquit, „muliebri consilium? Fac, quod medici solent, qui ubi usitata remedia non procedunt, tentant contraria. Severitate nihil adhuc profecisti, nunc tenta, quomodo tibi cedat clementia. Ignosce L. Cinnae! Jam nocere tibi non potest, prodesse famae tuae potest”. Uxori gratias egit et Cinna ad se accessit, dimissisque omnibus e cubiculo, quum alteram Cinnae poni cathedram jussisset, „Hoc”, inquit, „primum a te peto, ne me loquentem interpelles, dabitur tibi loquendi liberum tempus. Ego te, Cinna, quum in hostium castris invenissem, servavi, patrimonium tibi omne concessi. Hodie tam felix es et tam dives, ut victo victores invideant. Sacerdotium tibi petenti, praeteritis compluribus, quorum parentes mecum militaverant, dedi. Quum sic de te meruerim, occidere me constituisti”. Quum ad hanc vocem exclamasset, procul hanc ab se abesse dementiam, „non praestas” inquit „fidem, Cinna; convenerat, ne interloquereris. Occidere, inquam, me paras; adjecit locum, socios, diem, ordinem insidiarum, cui commissum esset ferrum; et quum defixum eum videret et conscientia culpa tacentem, „Vitam tibi”, inquit, „Cinna, iterum do, prius hosti, nunc insidiatori ac parricidae. Ex hodierno die inter nos amicitia incipiat, contendamus, utrum ego meliore fide vitam tibi dederim an tu debeas!”

cathedra, Stol.

Seneca de clementia I, 9 (multis verbis praetermissis).

Fransk Stil.

I 1654 blev Cromwell, der henimod Slutningen af det foregaaende Aar var bleven udnævnt til Protektor, i nogen Tid holdt tilbage i sit Palads ved Følgerne af et Uheld, som var nær ved

at koste ham Livet. Iblndt de Foræringcr, som hans nye Værdighed havde forskaffet ham, havde han af en tysk Fyrste faaet et Spand af sex Heste, der vare udmærkede ved deres Hurtighed og Skjønhed. En Gang tog han ud alene med sin Statssekretær for at kjøre en Tour i Hydepark i en let Vogn, trukken af disse fremmede Heste. Efter at have moret sig i nogen Tid over deres hurtige Gang, fik han Lyst til selv at kjøre dem. Han lod Sekretæren blive i Vognen og tog Kuskens Plads, idet han ikke troede, at det var vanskeligere at kjøre nogle Heste end at styre tre Nationer. Men Hestene, der vare gjenstridige under deres nye Kusks Haand, bleve vilde og fore afsted med Vognen, der snart væltede. Ved dette Fald gik en Pistol, som Cromwell bar, af, uden dog at saare ham selv. Man løftede Protektoren op bedøvet og forslaaet af sit Fald. Man kan i denne Fortælling lægge Mærke til Cromwells Omsorg for altid at bære Vaaben hos sig. Omgiven af S sammensværgelser, plagedes han af en bestandig Mistillid, som hver Dag gjorde ham mindre tilgængelig.

1654 skrives helt ud med Ord. Spand, attelage.

tage ud, aller. kjøre en Tour, faire une promenade.

Gang, allure. kjøre, guider, conduire. gjenstridig, indocile.

Kusk, conducteur. blive vild, s'effaroucher. fare afsted med, emporter.

vælde, être renversé. gaa af, faire feu. løfte op, relever. bedøve, étourdir. forslaa, meurtrir. tilgængelig, accessible.

II. IV stud. og IV R. skriftlige Prøve.

Dansk Stil.

Skildring af Livet hos de vigtigste Insekter, der udmærke sig ved Kunstdrift.

Arithmetik.

1. Et Interessentskab har kjøbt en Ladning for 40000 Kroner, hvoraf A har betalt 7000 Kr., B 13000, C 9000 og D Resten. Ladningen sælges for 57600 Kr. med $1\frac{1}{2}$ pro Cent Omkostninger. Hvormegit tilkommer der enhver af dem?

2. En Mand sætter 2500 Kroner paa Rente og Renters Rente til 5 pro Cent aarlig i 10 Aar.

a) Hvad er Kapitalen voxet til i disse 10 Aar?

b) Hvilken aarlig Rente vil den til samme Rentefod give efter den Tid, naar den ikke yderligere forøges?

c) I hvor mange Aar skulle Rente og Rentens Rente have været lagte til Kapitalen for derefter i de følgende Aar at give Manden 250 Kroner i aarlig Rente.

3. Hvorledes kan man ved en Forbindelse af flere af de Forandringer, som ere tilladte med en Proportion, bevise, at, naar Forholdene $\frac{x}{a}$ og $\frac{y}{b}$ ere lige store, saa maa ogsaa $\frac{\sqrt{x^2 + y^2}}{\sqrt{a^2 + b^2}}$ være lige stor med dem begge?

Anvendes til at finde Katheterne i en retvinklet Trekant, naar de skulle forholde sig som 20 til 21 og Hypotenusen er 116.

Geometri.

1. Hvor stort er det Areal, som ligger imellem to regelmæssige Sexkanter, af hvilke den ene er omskrevet om, den anden indskrevet i en Cirkel med Radius r ? I hvilket Forhold staaer dette Areal til den indskrevne Sexkants Centraltrekant?

2. Af en given Vinkel i en Trekant og Længderne af de to indesluttende Siders Projektioner paa den 3die Side konstrueres Trekanten.

3. I Trekanten ABC halveres Vinklen B, Stykkerne AM og MC, hvori Halveringslinien deler den modstaaende Side, afsættes, nemlig $AM = BA'$ paa Siden BA, $MC = BC'$ paa Siden BC.

Bevis, at a) $\triangle A'BC' \sim \triangle ABC$,

$$\text{at b) } \frac{\triangle A'BC'}{\triangle ABC} = \frac{AM \cdot MC}{AB \cdot BC}.$$

og c) at dette sidste Forhold bliver $\frac{1}{4}$, naar Trekanten er ligesidet, og iøvrigt kun, naar den modstaaende Side AC er Middeltallet af de to omsluttende Sider AB og BC.

Latinsk Stil.

Da Karthaginienserne efter den første puniske Krigs Slutning vare bragte i den største Fare ved Oprøret af Numiderne og Lejetropperne, som vare vendte tilbage fra Sicilien, faldt ogsaa Lejetropperne, som holdt Sardinien besat, fra dem og overgave Øen til Romerne. Disse lode sig bevæge til at besætte den af Begjærlighed efter at udvide Riget. Da de 10 Aar senere ogsaa bemægtigede sig Gallia asalpina, blev det romerske Rige omsluttet af de Grænser, som Naturen selv har oprettet, saa at det syntes at være Tid for Romerne til at udhvile. Men allerede hævede en ny Fare sig. Hamilcar var nemlig draget fra Karthago til Spanien med en Hær, idet han haabede at bemægtige sig dette rige Land, og dette Haab skuffede ham ikke.

Da han allerede havde undertvunget en stor Del af Spanien, døde han. Han fulgte hans Svigersøn Hasdrubal, i Krigslyst og Ild til Romerne Svigerfaderen meget lig. Men ogsaa han blev bortreven ved en tidlig Død. Nu blev Hannibal valgt til Anfører. Han var ikke uvidende om, hvorhen hans Faders Planer sigtede, og beredte sig til at angribe Romerne i Italien selv.

Bringe, adducere. Oprør, seditio. Numider, Numida. Lejetropper, mercenarii. holde besat, obtinere. lade sig bevæge = bevæges. udvide, proferre. omslutte, circumscribere. oprette, statuere. udhvile, resquiescere. hæve sig, cooriri. Krigslyst, bellandi cupiditas. bortrive, exstingvere. tidlig, præmaturus. sigte, tendere.

Tydsck Stil for IV R.

Efter at det hebræiske Folk under Anførsel af Josva havde erobret den største Del af Palæstina, var det senere tidt svært for det at modstaa Naboernes Vaaben og endnu mere deres slette Sæder. Naar Farerne bleve store, optraadte flere Gange store Mænd og befriede Folket; men deres Værk gik til Grunde med dem. Jøderne, som søgte Aarsagen til Ulykken i deres Statsforfatning, besluttede endelig at vælge Konger. David, den anden af disse Konger, var saavel en Helt, som en vis Mand. Hele Landet fra Eufrat indtil Ægyptens Grænse adlød ham; han sluttede Venskab med Fønicierne og gjorde Jerusalem til en glimrende Stad. Hans og hans Søns Aarhundrede var den hebræiske Literaturs skjønneste Tid, og hans Psalmer ere den hebræiske Digteraands rigeste Blomst. Men da hans Søn Salomo var død, og Jødernes Rige var blevet delt, blev det umuligt for det lille Folk at forsvare sin Frihed mod Assyrien og Babylonien.

Hebræisk, hebräisch. Digteraanden, der Dichtergeist.

I det forløbne Aar har i Henhold til Ministeriets Skrivelse af $\frac{24}{6}$ 70 indstillet sig til Latinprøven for Farmaceuter d. $\frac{30}{12}$ 78 stud. pharm. Jens Peter Gümoes og Peter Martin Rützou Rohde, den $\frac{25}{2}$ 79 stud. pharm. Marius Rosenkilde, der alle bestode med henholdsvis tg×, tg og g×.

Under 8de Juli f. A. blev Adjunkt E. S. Ehlers allernaadigst beskikket til Sognepræst for Ulsø og Øster-Egede Menigheder paa Sjælland. Han efterlader sig et kjært Minde som en nidkjær og dygtig Lærer, agtet og æret af Medlærere og Disciple. I hans Sted blev under 14de Avgust Cand. theol. Frederik Vilhelm Sand konstitueret som Lærer ved Skolen.

Efter Opfordring har han givet følgende korte Autobiografi: Jeg er født $^{25}/_{11}$ 50 i Kjøbh., hvor min Fader († 1867) var Forvalter paa Prinsens Palais. Efter at have nydt privat Undervisning blev jeg 1863 optaget som Elev paa Sorø Academis Skole og Opdragelsesanstalt, hvorfra jeg 1870 udgik som Student (1ste Karakter), Aaret efter tog jeg 2den Examen (laud) og 1876 theologisk Embedsexamen (laud). Fra Sommeren 1876 til Sommeren 1878 var jeg Lærer ved Hjørring Realskole og modtog derpaa Ansættelse ved den herværende Latin-skole. I November 1876 ægtede jeg Petrea Sophie Frederikke Buchtrup, født $^{16}/_{3}$ 53 (Datter af Proprietær B. til Asferggaard), som har skjænket mig 2 Sønner, den første født d. $^{27}/_{10}$ 77, Jørgen Richard Marinus Buchtrup Sand, den anden, født d. $^{13}/_{4}$ 79, er endnu ($^{8}/_{9}$) ikke døbt.

Under 21de Decbr. f. A. blev Adjunkt Hauschultz allernaadigst udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Fagfordelingen har i det løbende Skoleaar været følgende:

Rektor: Latin i VI, V og I, Græsk i VI, 20 Timer ugentlig.

Overlærer Gemzøe: Latin i IV, Græsk i V—III, 24 T. ugl.

Adjunkt Møller: Tydsk i IV—II, Fransk i VI—II, 22 T. ugl.

- Adjunkt Koch: Geografi og Naturhistorie i IV—I, Tegning i IV R—I, 21 T. ugl.
- Andersen: Oldnordisk i VI og V, Latin i III og II, Fransk i I, 22 T. ugl.
- Hauschultz: Matematik i IV, II, I, Naturlære i VI, V og IV R, 27 T. ugl.
- Bischoff: Dansk i I, Engelsk i VI—I R, Skrivning i IV R—I, 24 T. ugl.
- Lind: Historie i VI—III R, Matematik og Naturlære i III, 25 T. ugl.
- kst. Adjunkt Sand: Dansk i VI—II, Tydsk i I, Religion i VI—I, Historie i II og I, 24 T. ugl.
- Musiklærer Ehlert: Sang, 5 Timer ugl.
- Premierl. Rømeling med Assistent Oversergent v. Pein: Gymnastik og Skydeøvelser, 15 T. ugl.

I Skoleaaret er følgende Arbejde udført:

Dansk og Oldnordisk.

I Klasse: Pios og Wimmers Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse; enkelte Digte lærte udenad af Læsebogen; en Stil ugentlig (Bischoff, 3 Timer).

II Klasse: Øllgaards danske Grammatik er lært og repeteret, hvorhos Disciplene stadig ere blevne øvede i Analyse. En Stil ugentlig. Pios og Wimmers Læsebog (Sand, 2 Timer).

III Klasse: Den nordiske Mythologi er lært efter Arentzens og Thorsteinsons Lærebog, og ved Siden deraf har Klassen læst Oehlenschlägers „Nordens Guder”. En Del af Holbergs Komedier og Wessels „Kjærlighed uden Strømper” ere oplæste. Af og til en Time Analyse. Fire Stile maanedlig. I Skoleaarets sidste Del er en Del Timer

anvendt til Læsning i Hammerichs svenske Læsestykker. Realisterne have havt en særlig ugentlig Time, som er bleven benyttet til Litteraturhistorie, Forfatterlæsning, Grammatik og Analyse, samt Diktatstil. Flors Haandbog (Sand, 2 Timer).

IV Klasse: Klassen har i Skoleaarets Løb læst udvalgte Stykker af de vigtigste blandt det 19de Aarhundredes danske Forfattere.

I en særskilt Time have Realisterne faaet Oplysning om disse Forfatteres Liv, Betydning og Stilling i Litteraturen, hvorhos Læsningen yderligere er bleven fortsat. To Stile maanedlig (Sand, 2 Timer).

V og VI Klasse: Litteraturens Historie fra den ældste Tid indtil Holberg (inkl.) samt i vort Aarhundrede er gjennemgaaet med Thortsens Ledetraad som Grundlag, idet der samtidig er oplæst Stykker af de forekommende Forfatteres Værker. To Stile maanedlig (Sand, 2 Timer).

Oldnordisk. V Klasse: Wimmers Læsebog S. 1—26. Wimmers Formlære (Andersen, 2 Timer).

VI Klasse: Wimmers Læsebog, den prosaiske Del (Andersen, 2 Timer).

Latin.

I Klasse. Forchhammers latinske Læsebog, de vigtigste Punkter af Madvigs Sproglære indøvet; extemporale Øvelser i at oversætte mundtlig de danske Exempler paa Latin; Indprentning af Gloserne (Rektor, 6 Timer).

II Klasse: Cornelius Nepos, fra Pelopidas til Hannibal inkl. Af Trojels Stiløvelser ere de med a betegnede Stykker indtil S. 80 mundtlig indøvede og derefter nedskrevne som Stil, de dertil svarende Paragraffer af Syntaxen ere læste, Formlæren repeteret (Andersen, 8 Timer).

III Klasse: Cæsars galliske Krig, 6te Bog og 15 Kapitler af 7de Bog. Ovids Forvandlinger, Blochs Udvalg: Deucalion. Af Madvigs Grammatik læst som nyt

det allervigtigste fra Syntaxens 1ste Afsnit Kap. 7 til 2den Afsnit Kap. 9; det foregaaende repeteret. En til to Stile ugentlig, tildels efter Trojels Stiløvelser; de skrevne Stile ere lærte udenad (Andersen, 7 Timer).

IV Klasse: Livius's 33te Bog; Ciceros Tale for Sex. Roscius fra Ameria; Blochs Udvalg af Ovids Metamorphoses, Stykkerne: Europa, Pentheus, Ino og Athamas samt Perseus (811 Vers). Af Madvigs latinske Sproglære er læst Formlæren, Kasuslæren og Moduslæren indtil Participium. I Reglen er der skrevet to ugentlige Stile hjemme, af og til en Stil paa Skolen under Lærerens Tilsyn og Vejledning. Af disse ere nogle faa til Indøvelse af Kasuslæren skrevne efter Trojels Stiløvelser, Resten efter Lærerens Udarbejdelser (Gemzøe, 8 Timer).

V og VI Klasse: Horatses Oder, 1ste og 2den Bog, Ciceros Tale for S. Roscius, Sallusts Catilina, Livius' 31te Bog, Tacitus's Agricola, kursorisk Flemmer, Sølvalderens Forfattere, Stykkerne af Curtius, Vellejus og Plinius, noget af Sallusts Jugurtha; gennemgaaet i Korthed Literaturhistorien og Antikviteterne (Rektor, 8 Timer).

Til Afgangsprøven opgive Dimittenderne Terentse's Andria, Vergils Æneide, 10de Sang, Horatses Oder, 1ste og 2den Bog, Brevene, Ciceros Tale for S. Roscius, Tusculanernes 2den og 5te Bog samt de 3 første Kapitler af 3die Bog, Sallusts Catilina, Livius' 31te Bog og Tacitus's Agricola.

Græsk.

III Klasse: De græske Stykker af Bergs Forskole; Xenophons Anabasis, 5te Bog, Kap. 1—3. Bøjningslæren efter Tregder (Gemzøe, 5 Timer).

IV Klasse: Xenophons Anabasis, 5te Bog; Homers Odyssé, 22de Sang. Formlæren er repeteret efter Tregder og nogle Hovedregler af Ordføjningslæren mundtlig indøvede (Gemzøe, 5 Timer).

V Klasse: Homers Odyssé, 17de—22de Sang; Herodots 7de Bog. Ordføjningslæren er indøvet mundtlig (Gemzøe, 6 Timer).

VI Klasse: Homers Odyssé, 18de til 20de Sang, Herodots I, c. 176—216, Xenophons Erindringer, 1ste Bog, Platons Apologi og Demosthenes's 3 olyntiske Taler; Udsigt over Literaturhistorien og Antikviteterne (Rektor, 6 Timer).

Til Afgangsexamen opgives Homers Odyssé, 14de—20de Sang, Herodots 1ste Bog, Xenophons Erindringer, 1ste Bog, Platons Apologi og Demosthenes's 3 olyntiske Taler.

Tydsck.

I Klasse: Simonsens tydske Læsebog (S. 1—66). Efter Ankjærs Grammatik er læst Formlæren, med Forbigaaelse af enkelte, mindre væsentlige Ting. Realisterne have i Hjemmet skrevet nogle og tredive Stile, der ere gennemgaaede i en særskilt ugentlig Time. Mundtlig Stil med disse efter Holbechs og Petersens Bog (Sand, 3 Timer).

II Klasse: Simonsens Læsebog, S. 124—37; 183—99; 210—30. Ankjærs Grammatik: Adjektiver, Pronominer, Verber. For Realafdelingen en Time særskilt Stiløvelse efter Holbechs og Petersens Materialier (Møller, 3 Timer).

III Klasse: Møllers og Nyeborgs Læsebog, S. 1—4; 7—41; 84—120; 145—57. Toepfers Grammatik, Formlæren. Realafdelingen en Time til Stil (Møller, 3 Timer).

IV Klasse: Samme Læsebog og Grammatik. Schillers „Marie Stuart”. Realafdelingen en Time til Stil (Møller, 3 Timer).

Fransk.

I Klasse: Ahns praktiske Lærebog, 1ste Kursus S. 1—68 og S. 100—114. De danske Stykker fra S. 48 til S. 60 ere nedskrevne som Stil. Pios franske Læsebog S. 1—21 (Andersen, 3 Timer).

II Klasse: Pios Læsebog for Mellemklasser, S. 32—58; 138—70, Monrads Grammatik, Verberne (Møller, 3 Timer).

III Klasse: Borrings *Études Littéraires*, S. 1—83. Garrigues's Grammatik (Møller, 2 Timer).

IV Klasse: Samme Læsebog og Grammatik (Møller, 2 Timer).

V Klasse: Samme Læsebog og Grammatik. Mérimées „Colomba”. En Stil ugentlig (Møller, 3 Timer).

VI Klasse: Sicks Læsestykker, Mérimées „Colomba”. Samme Grammatik; en Stil ugentlig (Møller, 3 Timer).

Engelsk.
(Bischoff.)

I R. Løkkes Læsebog for Begyndere S. 1—13 udenad, S. 37—72 indenad; Listovs Elementarbog S. 1—22 skriftlig og mundtlig; Rosings Grammatik S. 1—21 (3 Timer).

II R.: Løkkes Læsebog for Mellemklasser S. 1—56; Listovs Elementarbog skriftlig og mundtlig. Rosings Grammatik (4 Timer).

III R.: Løkkes Læsebog for Mellemklasser S. 56—138; Listovs Stiløvelser S. 1—20 skriftlig og mundtlig; Rosings Grammatik repeteret (3 Timer).

IV R.: Løkkes Læsebog for Mellemklasser 233 Sider; Bulwers „Night and Morning” benyttet til kursorisk Læsning; en Stil hver fjortende Dag (3 Timer).

V Klasse: Løkkes Læsebog for Mellemklasser S. 1—56; Listovs Elementarbog; Rosings Grammatik (2 Timer).

VI Klasse: Løkkes Læsebog for Mellemklasser S. 1—118, 160—170, 194—205, 221—233, ialt 150 Sider; det øvrige af samme Bog benyttet til kursorisk Læsning; Rosings Grammatik repeteret (2 Timer).

Religion.

(Sand.)

I Klasse: Balslevs Katekismus forfra indtil Troen; Assens' Bibelhistorie (den større Lærebog) fra Rigets De-ling (975 f. Chr.) indtil S. 160. En Del Psalmer lærte udenad (2 Timer).

II Klasse: Efter Balslevs Katekismus Læren om Sakramenterne samt forfra indtil Troen; efter Assens' Bibelhistorie fra Jesu andet Ophold i Jerusalem og Bogen ud (2 Timer).

III Klasse: Efter Balslevs Katekismus er gennem- gaaet og repeteret Afsnittene om Troen, Fadervor og Sakramenterne; efter Assens' Bibelhistorie Stykkerne om det nye Testaments hellige Skrifter og om det gamle Testaments hellige Skrifter, samt Bogen forfra indtil Jøderne under Alexander den store og dennes Efterfølgere (Side 103). Hyppig Læsning i det nye Testamente (2 Timer).

V og VI Klasse: I det nye Testamente er læst Galaterbrevet og forskellige udvalgte Stykker af de synoptiske Evangelier og af Brevene, hvorhos det vigtigste af Kirkehistorien fra Bernhard af Clairvaux indtil 1830 er fortalt (1 Time).

Historie.

I Klasse: Efter Blochs Lærebog for Realskoler Middelalderens Historie (med Forbigaaelse af Nordens Historie) og den nyere Tid indtil Religionskrigene i Frank- rig (Sand, 2 Timer).

II Klasse: Efter samme Lærebog, Nordens Historie fra den ældste Tid indtil Christian IV; i Verdenshistorien fra Religionskrigene i Frankrig indtil den store Revolution (Sand, 2 Timer).

III R.: Efter samme Lærebog: Nordens Historie fra

1660; de øvrige Landes fra 1789; Oldtidens Historie (Lind, 3 Timer).

III stud.: Efter samme Lærebog: Nordens Historie fra 1660; efter Blochs større Lærebog de øvrige Landes Historie fra 1789 til 1848 (Lind, 2 Timer).

IV R: Hele Blochs Lærebog for Realskoler (Lind, 3 Timer).

IV stud.: Thriges Oldtidshistorie; Tidsrummene før Perserkrigene og efter Slaget ved Aktium ere læste efter Blochs Lærebog (Lind, 2 Timer).

V Klasse: Blochs større Lærebog i den nyeste Tids Historie; Nordens Historie indtil Kalmarunionen efter Blochs Lærebog for Realskoler med en Del Tilføjelser med Hensyn til de indre Forhold; den følgende Tid indtil 1814 er læst efter Thrige (Lind, 3 Timer).

VI Klasse: Oldtidens og Nordens Historie efter Thrige; Middelalderen og den nyere Tid indtil 1789 efter Blochs mindre, den nyeste Tid efter hans større Lærebog (Lind, 3 Timer).

Geografi.

(Koch).

I Klasse: Efter Velschows Bog: Norge, Sverrig, Rusland, Tydskland, Holland, Belgien, Storbrittanien og Irland, Spanien, Portugal, Frankrig, Schweiz og Italien til Neapel.

II Klasse: Samme Bog: Grækenland, Asien, Afrika, Nord- og Syd-Amerika (2 Timer).

III Klasse: Samme Bog: Afrika, Amerika, Australien, Danmark og Norge (1 Time).

IV Klasse: Repeteret hele Geografien efter samme Bog (2 Timer).

Naturhistorie.

(Koch, 2 Timer).

I Klasse: Efter Lützens mindre Bog: Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr og Bløddyr.

II Klasse: Efter Lützens store Bog: Pattedyr og Fugle.

III Klasse: Samme Bog: Fuglene. Efter Vaupells Botanik I og III Afsnit.

IV Klasse: Repeteret Zoologien og Botanikken efter de nævnte Lærebøger.

Arithmetik og Regning.

I Klasse: Hauschultz's elem. Arithmetik til Decimalbrøk; de 4 Regningsarter anvendte paa Polynomier og Bogstavbrøk; Ligninger af 1ste Grad med 1 Ubekjendt; praktisk Regning efter Hansens Regnebog II til Decimalbrøk (Hauschultz, 4 Timer).

II Klasse: De 4 Regningsarter, Potenser med hele positive Exponenter, Decimalbrøk (afkortet Multiplikation og Division), Kvadratrod af hele Tal og Decimalbrøk, Proportioner efter Hauschultz's elem. Arithmetik; Ligninger af 1ste Grad med 1 og 2 Ubekjendte. I praktisk Regning ligefrem og omvendt Reguladetri, Gjennemsnitsregning, Delingsregning, Procentregning, fremmed Mønt efter Hansens Regnebog II; det tidligere Kursus repeteret (Hauschultz, 4 Timer).

III Klasse: Potens, Rod og Ligninger af første og anden Grad med en og flere ubekjendte efter Steens elem. Algebra (Lind, 2 Timer).

IV Klasse: Hauschultz's elem. Arithmetik og Steens elem. Algebra med Tilføjelse af nogle Sætninger om Tals Delelighed og Printal (Hauschultz, 3 Timer).

Geometri.

I Klasse: Geometrien indledt ved geometrisk Tegning og Eftervisning af Rumformer paa Træfigurer (Hauschultz, 2 Timer).

II Klasse: De 2 første Kapitler af Jul. Petersens elem. Plangeometri (Hauschultz, 2 Timer).

III Klasse: Mundts Geometri fra femte Kapitel med Undtagelse af Stykket om Korders Beregning (Lind, 2 T.)

IV Klasse: Mundts Geometri (Hauschultz, 2 Timer).

Naturlære.

III R.: Schmidts mindre Lærebog i Fysik: Ligevægtslæren, Læren om Varmen, Magnetismen, Elektriciteten og Lyden (Lind 3 Timer).

IV R.: Schmidts mindre Lærebog i Fysik med faa Forbigaaelser; Jespersens Kemi (Hauschultz, 3 Timer).

V Klasse: Schmidts mindre Lærebog i Fysik til faste Legemers Bevægelse; Jørgensens Astronomi § 1—18 (Hauschultz, 3 Timer).

VI Klasse: Schmidts mindre Lærebog i Fysik og Jørgensens Astronomi (Hauschultz, 3 Timer).

Tegning.

III R. (Lind) og IV R. (Hauschultz) have havt geometrisk Tegning i 1 Time om Ugen, anvendt til forskellige plangeometriske Konstruktioner.

Ligeledes er der meddelt Undervisning i Frihaandstegning i I, II og IV Realklasse i 2 Timer, samt i III Realklasse i 1 Time ugentlig; ved Undervisningen er benyttet Helstedes Tegnehefter og Hetsches store Fortegninger (Koch).

Gymnastik.

(Rømeling).

Øvelserne ere foretagne overensstemmende med Programmet for 1874 Side 23—24.

Svømning.

Af de 79 Disciple, der ved Svømmetidens Ophør forrige Sommer deltog i Svømmeundervisningen, vare 63 Frisvømmere, af hvilke flere havde aflagt Prøver i Dykning og Bjergning.

Skydning.

I denne Øvelse have Disciplene af V og VI Klasse samt Realisterne af IV Klasse (ialt 22) deltaget. 3 Disciple have været fritagne.

Siden Skydelisten forrige Aar blev indsendt til Skolen, har der været skudt 13 Gange med følgende Resultat:

Antal Disciple.	Afstand. Alen.	Antal			Points.	
		Skud.	Points.	Træf- fere.	Total- sum.	Gjennem- snit.
12	50	206	286	162	448	2 ₃₂
10	100	158	166	101	267	1 ₃₇
16	170	399	369	255	624	1 ₃₆
Sum af Skud paa alle Afstande		763	821	518	1339	1 ₃₆

Udfaldet af Præmieskydningen f. A. (den 29de Maj) var følgende:

Præmie.	Navn.	Afstand Alen.	Antal Skud.	Antal Points.	Antal Træffere.	Totalsum.	Præmier.
1ste	Mourier-Petersen	170	5	11	5	16	Lübkens Kunsthistorie 2den Udg. Göthes og Schillers Werke, I—IV. Overskous udv. Ko- medier i 2 Bind.
2den	Mads Petersen	170	5	5	5	10	
3die	Bischoff	170	5	5	4	9	

Meddelelser om Forberedelsesskolen.

(Ved Bestyrerne, Adjunkt Andersen, Overlærer Gemzøe og Overlærer F. J. Møller).

Efter den i Juli Maaned f. A. afholdte Aarsprøve bleve af 76 Disciple, som Skolen paa den Tid talte, 16 optagne i den lærde Skoles I Klasse. I Løbet af Skoleaaret 1878—79 er der udmeldt 7 Disciple, men optaget 26 nye, saa at Skolen for Tiden tæller 79 Disciple, der ere fordelte i 3 Klasser i følgende Orden efter Hovedkaraktererne for April Maaned:

III Klasse.

1. N. E. K. Hartz (Faderen Skomagemester). 2. J. M. S. Schmidt (F. Proprietær, Svallinggaard). 3. F. Heerfordt (F. Kjøbmand). 4. P. Peronard (F. Fabrikant). 5. P. Amdisen (F. Kjøbmand, Houlbjerg). 6. P. M. Overbye (F. Kjøbmand). 7. K. Møller (F. Overlærer). 8. J. H. Kuhn (F. Korpslæge). 9. J. C. Christensen (F. Gaardejer, Vellev). 10. A. Fibiger (F. Proprietær, Sjørupgaard). 11. C. Møller (F. Apotheker, Herning). 12. A. L. Ishøy (F. Klubvært). 13. J. Bie (F. afdød Forpagter, Vellinggaard). 14. H. R. D. Struve (F. Gartner). 15. N. C. F. Munk (F. Ritmester). 16. P. J. Jørgensen (F. Fabrikant). 17. H. Rohde (F. Kjøbmand). 18. L. Metz (F. Fabrikant). 19. L. V. A. P. Schacht (F. Bogholder). 20. E. A. Bræmer (F. afdød Bogholder). 21. C. F. Mogensen (F. Kjøbmand). 22. H. E. Riisager (F. Kjøbmand). 23. A. Wreschner (F. Præst ved det mosaiske Trossamfund). 24. M. W. Nathansen (F. Hestehandler). 25. M. S. Nielsen (F. Møllebygger, Kristrup).

II. Klasse.

1. C. A. E. Tromholdt (F. Toldassistent). 2. A. M. Hartz (Broder til Nr. 1 i III). 3. H. Hjørsing (F. Kjøbmand). 4. H. Amdisen (Broder til Nr. 5 i III). 5. P. Schrøder (F. Forretningsfører). 6. S. M. Vestergaard (F. Kjøbmand). 7. H. G. J. Crone (Adoptivson af Enkefru C.). 8. J. C. Wad (F. flv. Proprietær). 9. E. A. Steenberg (F. Kjøbmand). 10. E. A. Leth (F. flv. Møllejejer). 11. M. N. Rosenquist (F. Skrædermester). 12. V. Rosenmeier Høeg (F. Uhrmager). 13. C. F. Hassager (F. Mægler). 14. A. Bjerregaard (F. Kjøbmand). 15. C. J. Køster (F. afd. Apotheker). 16. S. Metz (F. Kjøbmand). 17. A. Thyssen (F. Kjøbmand). 18. H. C. Conrau (F. Fabrikdirektør). 19. G. Christensen (F. afd. Snedker). 20. C. F. V. C. Møller (F.

Kjøbmand). 21. A. Ryeholm Petersen (Plejefader Over-
telegrafist Nielsen). 22. V. E. Dujardin (F. Kjøbmand).
23. P. Brøste (F. Proprietær, Krstrup).

I Klasse b.

1. V. Schönau (F. Skibsbygmester). 2. O. Bølc
(F. Ritmester). 3. A. A. Riisager (Broder til Nr. 22
i III). 4. L. T. Ishøy (Broder til Nr. 12 i III). 5. C.
A. Poulsen (F. Handelsreisende). 6. H. B. Brøndum (F.
Telegrafist). 7. F. V. Petersen (F. Kjøbmand). 8. N.
C. A. Friis (F. Proprietær, Julianeholm, Vivild Sogn).
9. E. E. Darum (F. Restauratør). 10. G. Kleisdorff
(F. Kjøbmand). 11. A. T. Synnestvedt (F. Fabrikdirek-
tør). 12. G. Ankerstjerne (F. Kjøbmand). 13. V. Thy-
kjær (F. Kjøbmand). 14. E. F. Ehnhaus (F. Farver).
15. C. G. M. Grundtvig (F. Kjøbmand). 16. H. Obel
(F. Apotheker). 17. V. E. Mogensen (Broder til Nr.
21 i III). 18. H. P. C. Hartz (F. Skomagemester).
19. J. C. V. Boje (F. Kjøbmand). 20. R. H. Timm
(F. Kjøbmand). 21. D. Hassing (F. Bager). 22. O.
Conrau (Broder til Nr. 18 i II). 23. C. Thyssen (Brø-
der til Nr. 17 i II).

I Klasse a.

1. C. A. A. With (F. Kjøbmand). 2. O. Dujar-
din (Broder til Nr. 22 i II). 3. A. Leth (Broder til Nr.
10 i II). 4. E. Dujardin (Broder til Nr. 2). 5. C. D.
J. Breidahl (F. Boghandler). 6. Vilh. Bræmer (Broder
til Nr. 20 i III). 7. J. C. Bjørn (F. Garver). 8. H.
A. Synnestvedt (Broder til Nr. 11 i b).

I Skoleaaret er følgende Arbejde udført:

Dansk.

I Klasse. Matzens Læsebog, 1ste Del læst helt igjen-
nem og de fleste af Digtene lærte udenad. To Gange om

Ugen Stavning og Analyse, to Gange skriftlige Øvelser, ældste Parti (b) Diktat, yngste Parti (a) Afskrivning efter Læsebogen (Lærer R. C. Andersen, 6 Timer).

II Klasse. Pios og Wimmers Læsebog for de lavere Klasser er benyttet til Oplæsning. Stadig Øvelse i at analysere den enkelte Sætning; det vigtigste af Grammatiken er blevet rekapituleret efter Bojesen indtil Sætningslæren. En Del Digte ere lærte udenad og Øvelser foretagne i at gjenfortælle. 2 Stile om Ugen, dels efter Diktat, dels (mod Skoleaarets Slutning) Gjenfortælling og Oversættelse fra Tydsk (F. J. Møller, 5 Timer).

III Klasse. Samme Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Nogle Digte ere lærte udenad. 2 Stile ere skrevne om Ugen, mest Gjenfortælling efter Lefoliis Fortællinger og Sagaer (Gemzøe, 5 Timer).

Tydsk.

I Klasse. Hallagers Læsebog, b S. 47—76, a S. 1—41. Af Grammatik har b. lært Artiklerne, en Del Substantivers Bøjning, Talord og Hjælpeverbernes Bøjning, samt et regelmæssigt Verbum i Indikativ (F. J. Møller, 2 T.).

II Klasse. Hallagers Læsebog, S. 63—87, 90—104, 115—126. Hele Formlæren efter samme Bog (Gemzøe, 4 Timer).

III Klasse. Launys og Pios Læsebog S. 1—54. Det vigtigste af Formlæren efter Hjorts mindre Grammatik ved Kaper. Diciplene ere i Slutningen af Aaret blevne lidt øvede i Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Toepfers Lærebog. Desuden opgives til Aarsprøven det i II Klasse læste, nemlig Hallagers Læsebog S. 63—87, 90—103, 115—123 (Gemzøe, 3 Timer).

Fransk.

III Klasse. Ahns praktiske Lærebog, 1ste Kursus, Stykkerne 1—122 i første Afd. og 70—80 i anden Afd.

Af de danske Stykker er en Del nedskrevne som Stil (Andersen, 5 Timer).

Religion.

I Klasse. Balslevs Bibelhistorie, b det gamle Testamente, en Del Psalmer lærte udenad; a forfra til Israels Riges Deling, nogle Psalmer lærte (Lærer Andersen, 3 T.).

II Klasse. Balslevs Bibelhistorie, det nye Testamente og en Del Psalmer. Luthers Katekismus til Sakramenterne (Samme 2 Timer).

III Klasse. Assens' Bibelhistorie forfra til Israels Riges Deling. En Del Psalmer ere lærte, hele Luthers Katekismus gennemgaaet (Samme, 2 Timer).

Historie.

I Klasse. Chr. Hansens Fædrelandshistorie, b hele Bogen, a forfra til Christian IV (Lærer Andersen, 2 T.).

II Klasse. Kofods fragmentariske Historie indtil Carl d. store (F. Møller, 3 Timer).

III Klasse. Samme Bog fra Middelalderens Begyndelse til 1815. Fædrelandshistorien repeteret efter Chr. Hansens Bog (F. Møller, 4 Timer).

Geografi.

I Klasse. Thriges mindre Lærebog, 2det Afsnit. b har tillige læst tredie Afsnit til § 13 (Andersen, 2 T.).

II Klasse. Samme Bog, 2det og 3die Afsnit nøjere gennemgaaet (Lærer Andersen, 2 Timer).

III Klasse. Samme Bog læst helt igennem (Samme, 3 Timer).

Naturhistorie.

III Klasse. Lützens mindre Lærebog, Pattedyr og Fugle (Adj. Koch, 2 Timer).

Regning.

I. Klasse. De fire Regningsarter efter „Tavleregningsopgaver I” af Rasmussen og Thorbjørnsen. Tavleregning

3 til 4 Timer, Hovedregning 1 til 2 Timer (Lærer Andersen 5 Timer).

II Klasse. De fire Regningsarter i benævnte Tal og Reguladetri, med Benyttelse af Chr. Hansens Regneopgaver, 1ste Del. 1 Time ugentlig er anvendt til Hovedregning (Andersen, 5 Timer).

III Klasse. Regning med Brøk; Chr. Hansens Regneopgaver, 2den Del forfra til blandede Opgaver III er gennemgaaet foruden andre Opgaver; særlig Vægt lagt paa Forkortning; Tabeløvelser (Adj. Hauschultz, 4 T.).

Skrivning.

I I og II Klasse er Undervisningen besørget af Lærer Andersen i 4 ugentlige Timer i hver Klasse (efter Forskrift i Skrivebogen); i III Klasse ved F. Møller i 2 ugentlige Timer (baade den latinske og den gothiske Skrift indøvet).

Tegning.

I II og III Klasse ved Adj. Hauschultz i henholdsvis 2 og 1 Time ugentlig.

A. De af Skolens Beneficier, der bortgives af Ministeriet, ere for indeværende Aar u. 24de Septbr f. A. tildeelte følgende:

I. a. Højeste Stipendium (100 Kr.) at oplægge: H. L. V. Schaumburg, A. E. Hjuler og C. R. Hansen.

b. Mellemste Stipendium (70 Kr.) at oplægge: H. P. Pontoppidan, E. J. Ehlers og C. M. Schmidt.

c. Laveste Stipendium (40 Kr.) at oplægge: J. M. Møller, T. Thorup og I. Philipson.

Alle disse have tillige fri Undervisning.

d. Fri Undervisning alene: C. H. Christensen, F. K. J. Thorbjørnsen, R. Kidde, O. M. Meyer, H. G. Baadsgaard, A. G. Hauerbach og A. P. Hviid.

e. Extraordinære Gratister: G. V. Bischoff (tillige højeste Stipendium at oplægge), J. Andersen (tillige laveste Stipendium at oplægge) og H. P. F. Møller.

II. Det Blichfeldtske Legat, 94 Kr. 4 Ø., at udbetale, J. Bruhn.

III. Det Fosieske Legat, 10 Kr. 40 Ø., er for Aaret 1878 tildelt Student C. M. Christensen.

B. 1. Af Administrationen for de Brock-Bredalske Legater blev 1878 Stipendiet efter Fundatsens § 8, 61 Kr. 2 Ø., tildelt Disciplene H. L. V. Schaumburg, C. R. Hansen og C. M. Schmidt til lige Deling (hver 20 Kr. 34 Ø.). Stipendiet efter Fundatsens § 9 (122 Kr. 42 Ø.) blev tildelt Student G. E. K. Schaarup, samme Stipendium for ifjor med paaløbende Renter (s. Progr. f. f. A. S. 29) Student M. C. Petersen og Stipendiet efter Fundatsens § 10 (142 Kr. 42 Ø.) Student C. M. Christensen.

2. Som Flidsbelønninger efter § 11 erholdt 1) H. L. V. Schaumburg Hostrups Komedier, 2den Udg., 1876—77, 2) A. E. Hjuler Udvalgte Komedier af Overskou, 2 B., 1877—78, 3) C. H. Christensen Bergs græske Ordbog, 4) F. K. J. Thorbjørnsen Holbergs Komedier i 3 Bind ved Liebenberg, 1869—70, 5) R. Kidde Peder Paars med 100 Illustrationer, 1878, 6) K. O. Bayer Andersens Eventyr og Historier med Illustrationer, 2 B. 5te Oplag 1877.

C. Det Nis Nissenske Legat, som bortgives af Skoleens Lærerforsamling. Af det i Decbr. Termin 1878 til Raadighed staaende Beløb, 1092 Kr. 86 Ø., deltes den ene Femtedel, ved hvilken der ikke saa meget tages Hensyn til Trang som til Flid og god Opførsel, i 8 Portioner paa 27 Kr. 32 Ø., der tillagdes N. E. Schou, J. N. Schou, K. O. Bayer, H. H. Hvass, J. Nyegaard, H. A. Hansen, N. Petersen og E. J. Hagensen. Af de 4 Femtedele gaves 2 Portioner paa 100 Kr. til G. V. Bischoff og H. L. V. Schaumburg, 3 Portioner paa 80 Kr. til E. S. Ehlers, C.

R. Hausen og C. H. Christensen, 1 Portion paa 74 Kr. 30 Ø. til A. E. Hjuler, 2 paa 60 Kr. til F. K. J. Thorbjørnsen og R. Kidde, 6 paa 40 Kr. til J. M. Møller, I. Philipson, J. Andersen, C. M. Schmidt, N. C. Ilseø og T. Thorup.

Ved Discipel J. Steenbergs Udgang af Skolen hjemfaldt 56 Kr. 26 Ø., som tildeltes Student G. E. K. Schaarup.

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 1500 Kr., ere 4 Kr. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (Fund. § 4) og 56 Kr. ere anvendte til Bibliothekets Forøgelse (Fund. § 5).

Skolens Indtægter og Udgifter for Finantsaaret 1878—79:

	Indtægt:	Kr.	Ø.
Beholdning efter forrige Aars Regnskab		2214	82
Tiende-Indtægt med Fradrag af Skatter.		6053	30
Fra St. Mortens Kirke		240	"
Rente af Skolens Formue		80	"
Skolekontingenter		9029	"
Forskjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter . .		67	92
Tilskud fra den almindelige Skolefond		21300	"
		<hr/>	
		38985	4
	Udgift:		
Lønninger til Skolens faste Lærere		25017	90
For Inspektion		200	"
Pedellens Løn		370	"
Godtgjørelse til Lærerne for Andel i Skolepengene . .		1317	33
For Timeundervisning		1670	24
Pensioner og Ventepenge		3777	73
Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Apparater foruden Bibliothekets egne Indtægter (116 Kr.) .		800	"
Bygningernes Vedligeholdelse		995	53
Inventariets Vedligeholdelse		270	30

Brændsel	1071	20
Belysning	71	6
Skatter og Afgifter (kommunale)	326	70
Regnskabsføringen	600	„
Rengjøring	345	1
Porto, Protokoller, Skrivematerialier, Afskrivning	91	72
Programmer og Skolehøitideligheder	255	33
Andre Udgifter	115	21
Til Øvelser i Riffelskydning	105	45
	37400	71

Bibliotheket med tilhørende Samlinger har efter 31te Maj f. A. havt følgende Tilvæxt¹⁾:

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1878.
 Aarsberetninger fra det kongl. Gehejmearkiv. VI, 3. 1878.
 Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kongl. Bibliothek III, 3. 1878.
 Breve fra Hans Christian Andersen. Udg. af Bille og Bøgh 1878.
 N. Andersen. Det forenede Venstres Historie. 1878.
 Kr. Arentzen, Baggesen og Oehlensläger (1820—26). VIII. 1878.
 Arriani Alexandri anabasis. Mit erklärenden Anmerkungen herausgegeben v. K. W. Krüger. Berlin 1851.
 Arrians Anabasis. Erklärt von C. Sintenis. 2. Aufl. 2 B. Berlin 1860—63.
 A. F. Asmussen. Ny gejstlig Stat. 1879.
 A. C. Bang. Den tydske Socialisme. 1878.
 H. R. Baumann. Andrea del Sarto. Et Bidrag til den florentinske Kunsthistorie. 1878.
 C. M. Bellmann. Samlade Skrifter. Stokholm 1879, H. 1—2.
 V. Bergsøe. Fra Mark og Skov. II. 1—7.
 C. St. A. Bille. Folketingets Opløsning og de nye Valg. 1878.
 Botanisk Tidsskrift. III, 2, 3—4.
 J. S. Deichmann Branth. Om et dansk Akademi. 1879.
 A. E. Brehm. Krybdyrenes og Paddernes, Fiskenes samt de lavere Dyrers Liv. L. 15—20.
 F. Buhl. Sproglige og historiske Bidrag til den arabiske Grammatik med udvalgte Textstykker af Ibn-al Hågibs Assätija. Leipz. 1878. (Doktordisputats ved Kjøbenhavns Universitet.)

¹⁾ Naar Trykkestedet er udeladt, menes Kjøbenhavn.

- C. Bursian. Jahresbericht. Berlin 1878, 1—11.
- Corpus scriptorum historiae Byzantinae. Anna Comnena Vol. II. Bonnæ 1878.
- C. Cantù. Verdenshistorie. H. 57—59.
- M. T. Ciceronis de oratore libri III. Erklært von G. Sorof. B. 1—III Berlin 1875.
- Tusculanarum disputationum libri V. Erklært von G. Fischer. 7. Aufl. besorgt von G. Sorof. Berlin 1878.
- Ciceros ausgewählte Reden. Erklært von K. Halm. H. 1—7. Berlin 1872—78.
- Danske Magazin. 4. Række. IV, 4. 1878.
- Danske Samlinger, II, 6, 1—4.
- L. Dietrichson. Den norske Træskjærerkunst, dens Oprindelse og Udvikling. Christiania 1878 (foræret Skolen af det jydsk historisk-topografiske Selskab ved Kammerherre Rosenørn).
- Diodori bibliotheca historica. Ex recensione et cum annotationibus L. Dindorfii. Lips. 1866—68 Vol. I—V.
- Dionysi Halicarnasensis antiquitatum Romanarum quæ supersunt. Recensuit A. Kiessling. Vol. I—IV. Lips. 1860—70.
- Falbe-Hansen og Seharling. Danmarks Statistik, H. 6—7.
- H. M. Flemmer. Historiske Efterretninger om Randers lærde Skole, 2det H. 1854. Med skriftlige Bemærkninger og Tilføjelser af Professor Dr. C. A. Thortsen. Vedlagt et Testimonium for Severinus Bagge udstædt af Rektor Mag. C. C. F. de Fuchs. Gave til Skolen fremsendt af Bankdirektør Levy, opbevares i Arkivet f. 1878.
- N. Flindt. Den congenite Syphilis med særligt Hensyn til det ved samme supponerede Hereditetsforhold. 1878 (Doktordisp.). Fortegnelse over samtlige, efter afholdt Examen artium ved Kjøbenhavns Universitet i Oktober 1828 indskrevne Studenter. 4de Udgave med et Tillæg af Decemberstudenter og soranske Academister fra samme Aar. 1878 (sendt af Gehejmelegationsraad A. Skrike).
- H. G. Frederiksen. Dansk Læsebog for smaa Børn. 3die forøg. Udg. 1877 (foræret af Forlæggeren).
- Generalstabens topografiske Kaart over Danmark 9 Pl. Geografisk Tidsskrift. 1878.
- K. Gislason. Om Helrim i 1ste og 3die Linie af regelmæssigt „dróttkvætt” og „krynghenda” (Universitetspr.) 1877.
- C. Goos. Aarbog for Kjøbenhavns Universitet osv. for Aarene 1864—71. 1ste H. 1877.
- Aarbog for det akademiske Aar 1876—77.

- J. u. W. Grimm. Deutsches Wörterbuch. IV, 1, 10, VI, 2—3. Leipz. 1878—79.
- J. Grundtvig. Meddelelser fra Rentekammerarkivet, indeholdende Bidrag til Danmarks Historie af utrykte Kilder. 1877.
- Hceeren, Ukert u. Giesebrecht. Geschichte der europäischen Staaten: S. Riezler, Geschichte Baierns, 1ster Band. G. F. Hertzberg, Geschichte Griechenlands, IV B. K. T. Wenzelburger, Geschichte der Niederlande, I Band. Gotha 1878—79.
- Hermes. Zeitschrift f. class. Philologie XII, XIII.
- N. Holm. Klinisk Fremstilling af Lupusaffektionens Forhold til Skrofulosen, dens Diagnose og Behandling. 1878 (Doktordisp.).
- C. Holten. Om Toner og Farver 1878 (Universitetsprogr.).
- F. Winkel Horn. Peder Syv. En literærhistorisk Studie 1878 (Doktordisp.).
- Laicus Hyperboreus. Etruskerne. En historisk-sproglig Undersøgelse. 1879.
- Breve til og fra B. S. Ingemann, udg. af V. Heise. 1879.
- E. Jerichau f. Baumann. Til Erindring om H. Jerichau. 1879.
- A. D. Jørgensen. Den nordiske Kirkes Grundlæggelse og første Udvikling. H. 2—5. 1875—78.
- A. v. Kampen. Descriptiones nobilissimorum apud classicos locorum. Series I (ad Cæsaris de b. G. commentt.). L. 1—3. Gotha 1878—79.
- A. N. Kjær. Om Seddelbanker. Kristiania 1877.
- Bidrag til Belysningen af Skibsfartens økonomiske Forhold. Kristiania 1877 (fra jydsk historisk-topografiske Selskab).
- Kort Udsigt over det filologisk-historiske Samfunds Virksomhed i Aarene 1876—78 (skjenket af Samfundet).
- C. J. L. Krarup-Hansen. Praktisk Anvisning ad Anskuelsens Vej til geometrisk og perspektivisk Tegning for Skoleungdommen, som har naaet 12 Aars Alderen. 2den udførligere Udg. 1878 (foræret af Forfatteren).
- P. Krogh Jensen. Geometriske Konstruktionsopgaver, ordnede til Skolebrug. 1878 (foræret af Forlæggeren).
- K. Kroman. Den exakte Videnskabs Indlæg i Problemet om Sjælens Existens. En kritisk Undersøgelse. 1877 (Doktordisp.).
- J. Lange. Vor Kunst og Udlandets. 1879.
- J. Langebek. Scriptores rerum Danicarum medii ævi collegit et adornavit. Tom. IX. Opus absolvendum curaverunt legati Hjelmstjerne-Rosencroniani curatores. 1878 (Gave fra Kuratorerne).

- C. Lind. Katekisationer over Luthers lille Katekismus for Lærere. Oversatte af O. A. Hattrem. Kristiania 1879, H. 1.
- Literarisches Centralblatt f. Deutschland. 1878.
- Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udgivne af H. V. Skibsted. Ny Række 1875—77. 3die H. 1878.
- Samling af Love og Anordninger af mere almindelig Interesse. 1875—79. 4de H. 1878.
- Lovtidende og Ministerialtidende for 1878.
- Ausgewählte Schriften des Lucian. Erklärt von J. Sommerbrodt. B 1—3. 2te Aufl. Berlin 1869—78.
- Troels Lund. Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16de Aarhundrede. I. Indre Historie. Første Bog: Land og Folk. 1879.
- A. Lütken. Opfindelsernes Bog. H. 21—30.
- Macrobius. F. Eyssenhardt recognovit. Lips. 1868.
- Marquardt u. Mommsen, Handbuch der römischen Alterthümer. VI. B. (J. Marquardt: Römische Staatsverfassung, III. B.) Leipz. 1878.
- E. Mau. Dansk Ordsprogskat. H. 2—9.
- D. G. Monrad. Politiske Breve Nr. 14—18. Liberalismens Gjenmæle til Biskop Martensens sociale Ethik. Nykjøbing p. F. 1878.
- J. Møller. Efterretninger om Svendborg Realskole f. 1877—78. Svendborg 1878.
- Nationaløkonomisk Tidsskrift, XI—XII, 1878.
- F. Nielsen. Den moderne Jødedom. En Kritik og en Karakteristik. 1879.
- O. Nielsen. Kjøbenhavns Diplomatarium, IV, 1. 1878.
- R. Nielsen. Gamle og nye Profeter. 6 Forelæsninger. 1878.
- Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri. Udgivf. af Letterstedtska Föreningen. Redigerad af Docent C. Annerstedt, Prof. M. Guldberg och Docent J. Lange. Stockholm 1878. H. 1—8.
- Nordisk Tidsskrift for Filologi. Ny R. III, 4, IV, 1.
- M. Nygaard. Udvalg af den norrøne Literatur for Latin- og Realgymnasier. Med oplysende Anmærkninger og Glossar. Bergen 1875.
- Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1876 Nr. 3, for 1877 Nr. 2—3.
- J. Paludan. Om Holbergs Niels Klim, med særligt Hensyn til tidligere Satirer i Form af opdigtede og vidunderlige Rejser. 1878 (Doktordisp.).

- A. Paulsen. Om den simple Chankers Natur og Forhold til Syphilis. 1878 (Doktordisp.).
- A. Paulsen, Naturkræfterne, I. 23—26.
- A. Petermann. Mittheilungen 1878.
— Ergänzungsheft 55—57.
- Petræus. 21 Breve om Biskop Martenseus kristelige Ethik samt om Dr. Wolffs og Biskop Monrads „Gjenmæler” mod samme. 1878.
- V. Pingel. Om Hovedmanglerne ved den lærde Skole. 1878.
- Ausgewählte Biografien des Plutarch. Erklärt von C. Sintenis.
B. 1—3, 3te Aufl. 1stes B. revidiert von R. Hercher. Berlin 1865—1870.
- Revue des deux mondes. Paris 1878.
- C. Rosenberg. Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage.
II B. Den katholske Tid. 1ste H. 1879.
- M. H. Rosenørn. Greve Gert af Holsten og Niels Ebbesøn af Nørreris. 5te H. Randers 1878.
- Saga af Tristram ok Isönd samt Møttuls Saga, udg. af det kngl. nordiske Oldskrift-Selskab. 1878.
- Sars og Lieblein. Nyt norsk Tidsskrift. IV B. 1878.
- F. Schjern. Nyere historiske Studier. 2den D. 1879.
- J. C. Schiødte. Naturhist. Tidsskrift III R. II B. 1—2.
- H. Schliemann. Mycènes, récit des recherches et découvertes faites à Mycènes et à Tirynthe. Avec une préface de M. Gladstone. Ouvrage traduit de l'Anglais avec l'autorisation de l'auteur par J. Gerardin. Paris 1879.
- H. Schneekloth. Meddelelser om Latin- og Realskolen paa Værnedamsvejen. 1878. Nr. 25.
- H. Siebke. Enumeratio insectorum Norvegicorum; fasc. IIItum et IVtum, catalogum lepidopterorum et dipterorum continentes ed. J. Sparre Schneider Christianiæ 1876—77 (fra det jyske hist.-topogr. Selskab).
- Birket Smith. Leonora Christina Grevinde Ulfeldts Historie. Med Bidrag til hendes Ægtefælles og hendes nærmeste Slægts Historie. 1ste D. 1879.
- K. v. Spruner. Hand-Atlas für die Geschichte des Mittelalters u. die neuere Zeit. 3te Aufl. Neu bearbeitet von T. Menke. Gotha. Lief. 20.
- Statistiske Meddelelser. 13de B. 1877.
- Statistisk Tabelværk, III R. B. 32—33. 1877.
- Statskalenderen for 1879.
- A. Steen. Den polytekniske Læreanstalts første halvhundrede Aar 1829—1879.

- J. C. H. R. Steenstrup. Normannerne, 2det B. Vikingetogene mod Vest i det 9de Aarhundrede. 1878.
- P. M. Stolpe. Dagspressen i Danmark, dens Vilkaar og Personer indtil Midten af det 18de Aarhundrede, 1ste B. 1878.
- F. v. Sydow. Wand-Atlas: Europa 4te Ausg. 1877, Asia, 3te Ausg. 1875, Afrika, 3te Augs. 1875, Nord- u. Süd-Amerika, 3te Ausg. 1876, Australien 1875. Gotha. Opklæbede til Brug paa Skolen.
- W. S. Teuffel. Geschichte der römischen Literatur. Dritte Aufl. Leipz. 1875.
- Theodorus. Død og Udødelighed. Tre Foredrag. 1878.
- C. A. Thorsen, s. Flemmer.
- S. B. Thrige. Historisk Aarvog for 1879. 1878.
- Thukydidens erklært von J. Classen. 8ter B., 8tes Buch. Berlin 1878.
- Tidsskrift for Mathematik IV, 2. Aarg. 1878.
- Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, V R. 5. B. 1878.
- Tidsskrift for Physik og Chemi. 17de Aarg. 1878.
- J. P. Trap. Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2den Udg. H. 43—48.
- Atlas hertil ved Oberst Klingsey, 8—10.
- J. Pio, Trier og Voss: Vor Ungdom, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. 1879, 1—2.
- G. L. Wad. Meddelelser om Rektorerne paa Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1878. Med et Lithografi. Næstved 1878.
- L. F. A. Wimmer. Beretning om Forhandlingerne paa det første nordiske Filologmøde i Kjøbenhavn den 18de til 21de Juli 1876. 1879.
- Zoologia Danica. Afbildninger af danske Dyr med populær Text. Udgivne med offentlig Understøttelse af J. C. Schjødte. 1ste H. Pattedyr ved P. Tauber; Fiske ved G. Winther. 1878.
- Desuden har Bibliotheket fra Ministeriet modtaget de sædvanlige i Aarets Løb udgivne Examenslister m. m., Skoleprogrammer fra 26 danske Skoler samt 2 fra Rejkjavik, fra 18 norske og 35 svenske Skoler.
-

Den naturhistoriske Samling er i Aarets Løb bleven forøget med følgende udstoppede Fugle:

Lanius excubitor L. Fusingø den 2den Januar 1879.

Hæmatopus ostralegus L. Saltholm.

Gallinula chloropus Lath. Hadsten. Marts 1879.

Af Discipel V. Bischoff i 6te Klasse er foræret:

Hippocampus sp. } tørrede.
Lophius sp. }

Nogle Celler af en Hvepserede.

Af Discipel E. Michaelsen i 4de Realklasse:

Nogle amerikanske Konkylier.

Den fysiske Samling er bleven forøget med:

1 Glasrør paa Stativ til Mariottes Lov.

1 Wollastons Kryofor.

5 tomme Thermometerør.

1 Glasstang og 1 Lakstang.

1 Apparat til elektrisk Fordeling.

1 Vinkelspejl paa Fodbrædt med Bue.

1 Prisme paa Stativ, at stille i alle Retninger.

1 Papirsskjærm i Ramme med Haandtag (tillige Lysmaaler).

1 Apparat med 3 Linser.

1 inddelt Glasrør med Tonepipe.

1 Sikkerhedstragt.

1 Tilgydetragt.

1 lille Dampmaskine.

1 Par Klokker til Vandadskillelsesapparatet.

Til Disciplenes Morskabsbibliothek er anskaffet:

Carit Etlar: Viben Peter og Fangen paa Kalø.

Molbech: Ambrosius.

Drachmann: Paa Sømands Tro og Love.

Carstensen: Ombord og iland.

Budde: Smaahistorier I—III og Fra Lømmelalderen.

Starbæk: Fra Erik af Pommern og Kristoffer af Dajerns Tid,
Karl Knudsen og Kristian I og Kong Karls Testamente.
Min Søsters Børn.
Fra alle Lande.

Indtægten har været:				Kr.	O.
Kontingenter for andet Halvaar	1877	.....		26	"
— — første	1878	.....		26	"
— — andet	1878	.....		22	"
Overskud fra Skoteballet		.....		11	45
					<u>85 45</u>
Udgiften har været:					
Underballance fra forrige Regnskab		.....		18	86
Til Bøgers Anskaffelse		.....		56	70
Til Bøgers Indbinding		.....		10	50
					<u>86 06</u>

I Aarets Løb ere følgende Bestemmelser af almindelig Interesse angaaende det lærde Skolevæsen modtagne fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

1. Skrivelse til Forstanderskabet for N. N. Skole af 14de Januar 1879:

Med Skrivelse af 2den d. M. har Forstanderskabet til Ministeriets Afgjørelse henstillet forskjellige af Skolens Regnskabsfører fremsatte Spørgsmaal dels med Hensyn til Oplagspenge dels med Hensyn til Stipendier, tilstaaede Disciple som Bidrag til Skolepenge.

I denne Anledning skal Ministeriet herved tilbagmelde Følgende:

Naar en Discipel, for hvem Stipendier ere oplagte, forlader en offentlig lærd Skole, forbliver Oplæget ved Skolen, indtil det viser sig, om Discipelen indskrives som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet, i hvilket Fald det, uden Hensyn til om han fuldender sit Skolekursus ved en offentlig eller privat Skole, udbetales ham efter de derom gjældende sædvanlige Regler. Forandres hans Bestemmelse til akademiske Studier, hjemfalder Stipendiet til Skolens Stipendiefond.

Naar en Discipel, hvem der er tillagt et Stipendium som Bidrag til Skolepengene, inden Stipendieaarets Udløb over-

gaaer til en anden offentlig lærd Skole, indeholdes Reglen i Ministeriets Cirkulære af 17de Juni 1867, hvortil henvises. Gaar Disciplen over til en privat lærd Skole, hvortil henregnes enhver lærd Skole, hvis Udgifter ikke afholdes af den almindelige Skolefond eller af Sorø Akademis Kasse for Sorø Skoles Vedkommende, hjemfalder den tilbagestaaende Del af Stipendiet til Stipendiefonden.

2. Skrivelse til Rektor for Nykjøbing Kathedralskole af 27de Februar 1879:

Foranlediget ved den i Professorens Skrivelse af 5te d. M. derom fremsatte Forespørgsel skal Ministeriet efter Brevveksling med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler herved tilbagemelde, at man med Inspektionen maa være enig i, at den i Cirkulære af 7de Februar 1870 givne Bestemmelse om, at en Privatist, som har modtaget Undervisning af en eller flere af en lærd Skoles Lærere, ikke kan indstille sig som Privatist ved bemeldte Skole, ikke længere kan anses som gjældende, efterat der ved Lov af 1ste April 1871 § 10 er givet Privatister frit Valg med Hensyn til, ved hvilken Skole de ønske at indstille sig til Examen.

Hvad angaar det andet Spørgsmaal, om Privatister have at fremlægge Dimissionsvidnesbyrd fra en akademisk Borger, der i det sidste Aar har deltaget i deres Undervisning, da maa denne Bestemmelse betragtes som vedblivende at staa ved Magt.

3. Skrivelse til Forstanderskabet for Nykjøbing Kathedralskole af 5te Marts 1879:

Foranlediget ved den i Hr. Professorens Skrivelse af 2den Januar d. A. rejste Tvivl om, hvorvidt den i Cirkulære af 25de Januar 1850 indeholdte Bestemmelse „at Betalingen for de faste Læreres Extratimer falder bort, naar Læreren i saa lang Tid hindres i at give Extratimerne, at Vikarieringen for ham medfører Udgift for Skolen“, maa anses bortfaldet ved de i Cirkulære af 21de August 1855 givne almindelige Regler om Extratimebetaling, undlader Ministeriet ikke i Forbindelse med sin Skrivelse af 14de Januar d. A. at meddele, at den ommeldte Bestemmelse vedblivende staaer ved Gyldighed og saaledes fremtidig ogsaa bliver at tage til Følge.

Til Efterretning for dem, der ønske deres Børn optagne i den lærde Skoles første Klasse uden at have gennemgaaet Forberedelsesskolen, meddeles her Bestemmelserne i den kongelige Anordning af 5te August 1871 (§ 1):

Forinden Nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles Iste (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1. i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilleteggenes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tydsk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tydsk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere;

6. i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Jeg tillader mig at gjøre Forældre og Værger opmærksomme paa, at de ikke gjøre vel i at tillade deres

Børn at gaa for tidlig til Skolen. Skolen aabnes først et Kvartér før Skoletiden, og før den Tid er der intet officielt Tilsyn med Børnene. De udsættes da for at drive om paa Gaderne og komme i Kast med Gadedrenge eller for at indlade sig paa farlige Lege i Skolegaarden (uagtet al Leg er forbudt, naar der ikke er en Lærer tilstede). Er det ondt Vejr, udsættes de tillige for at blive vaade og for at forkjøle sig. Da Afstanden ingensteds i Byen kræver lang Tid for at naa til Skolen i rette Tid, vil det være passende at lade Børnene gaa hjemmefra et Kvartér før det bestemte Klokkeslet, med mindre de ere Ordensduxe og som saadanne have Adgang til Klasserne før tre Kvartér. Da vil Klokken halv otte (halv to) eller noget derover efter Afstanden være den rette Tid.

Næste Aar agtes følgende Bøger benyttede :

I Klasse: Pio og Wimmer, dansk Læsebog for Mellemlklasserne. Simonsens tydske Læsebog, Hjorts Grammatik ved Kaper; Holbechs og Petersens Materialier blot i Realklassen. Løkkes engelske Læsebog for Begyndere, Listovs Elementarbog, Rosings engelske Grammatik, blot for Realisterne. Forchhammers latinske Læsebog (nyeste Udgave), Madvigs latinske Sproglære, blot for studerende. Ahns Lærebog i det franske Sprog, Iste Kursus, Pios franske Læsebog for Mellemlklasserne, Monrads franske Grammatik. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus, Assens' større Bibelhistorie; det nye Testament og en Psalmebog. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler. Velschows Geografi, et Atlas. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. Hauschultz's elementære Arithmetik og Hansens Tavleregningsopgaver, 2den Del. Skolens Lovsange.

II Klasse: Samme Bøger i Dansk, Tydsk, Religion, Historie og Geografi som ere brugte f. A. i I Kl. samt

Øllgaards danske Grammatik. Løkkes engelske Læsebog for Mellemlasserne, Listovs Elementarbog, Rosings Grammatik (for Realisterne). Cornelius Nepos (Halms Udg.), Trojels Materialier, Madvigs Sproglære (for studerende). Pios franske Læsebog for Mellemlasserne, Monrads Grammatik. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 1. Hauschultz's elem. Arithmetik, Julius Petersens Arithmetik og Algebra, sammes Plangeometri og geometriske Opgaver til Skolebrug. Hansens Tavleregningsopgaver, 2. Del. Skolens Lovsange.

III Klasse: Arentzens og Thorsteinsons nordiske Mythologi, Hammerichs svenske Læsestykker. Møllers og Nyeborgs tyske Læsebog, Toepfers tyske Grammatik. Borrings Études littéraires, Garrigues' franske Grammatik. Løkkes engelske Læsebog for Mellemlasserne, Listovs eng. Stiløvelser, 2den Afd., Rosings Grammatik (blot for Realisterne). Cæsar de bello Gallico (Whitte), Ovids Forvandlinger (Bloch, nyeste Udg.), Trojels Materialier, Madvigs lat. Sproglære, en latinsk Ordbog (blot de studerende). Bergs græske Forskole, Xenophons Anabasis (Dindorf), Tregders græske Formlære, Bergs Atlas (blot de Studerende). Samme Lærebøger i Religion, Historie (dog de studerende tillige Blochs større Lærebog i den nyeste Tids Historie), Geografi og Naturhistorie, samt Vaupells Botanik ved Grønlund. Steens elem. Algebra, Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasser, Mundts Geometri og Jul. Petersens geometriske Opgaver til Skolebrug. Schmidts mindre Lærebog i Fysik (blot Realisterne). Skolens Lovsange.

IV Klasse: Hammerichs svenske Læsestykker (Realisterne Møllers græsk-romerske Mythologi). Samme Lærebøger i Tydsk, Fransk og Engelsk som III Kl. (Engelsk kun for Realisterne). Livius (Madvig) 31te—35te Bog (3die B. 1ste Del), Ciceros Taler (Madvig), Sproglære og Stiløvelser som i III Kl.; Xenophons Anabasis, Homers Odyssé,

2den Del (Dindorf), en græsk Ordbog, Bergs Atlas (Latin og Græsk kun for de Studerende). De samme Lærebøger i Historie, Geografi og Naturhistorie som i III Kl. (de Studerende alene tillige Thriges mindre Oldtidens Historie). I Mathematik de samme Lærebøger som i III Kl., men Hansens Regneopgaver 3die Del og Lalandes Logarithmetabel. For Realisterne alene Schmidts mindre Lærebog i Fysik og Jespersens Kemi. Skolens Lovsange.

V Klasse: Strøms Literaturhistorie; Wimmers oldnordiske Læsebog, anden Udgave, Wimmers oldn. Grammatik. I Fransk samme Bøger som i IV Kl., samt Mérimées Colomba. Løkkes engelske Læsebog for Mellemklasser, Listovs Elementarbog, Rosings Grammatik. Ciceros Taler (Madvig), Cato major (Lund) og Tuskulanerne (Trojel) m. m., som senere vil blive meddelt; Flemmers Sølvalderens Forfattere, Whittes Opgaver; Thomsen, det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden, Tregders Literaturhistorie. Homers Odysse, 2den Del (Dindorf), Herodot, 2den Del (Dietsch), Christensen, det græske Statsliv i Oldtiden, 2den Udgave, Bergs Atlas. Det nye Testament. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie og Thrige Nordens Historie. Schmidts mindre Lærebog i Fysik. Skolens Lovsange.

VI Klasse: De samme Lærebøger i dansk Literaturhistorie og Oldnordisk. Mérimées Colomba, Sicks Læsestykker, Garrigues' Grammatik. I Engelsk de samme Lærebøger som i V Kl. Ligeledes i Latin. I Græsk Lysias ved Scheibe (Teubner), Homers Odysse, 2den Del o. s. v. Bergs Atlas. Det nye Testament. Thrige Oldtidens og Nordens Historie, Blochs Lærebog for Realskoler og Lærebog i den nyeste Tids Historie. Schmidts mindre Lærebog i Fysik, Jørgensens Astronomi. Skolens Lovsange.

Skolens Afgangsprøver og Aarsprøver for Aaret 1879.

Skriftlige og andre ikke offentlige Prøver.

Mandagen den 16de Juni.

Kl. 8-12.	VI og V. Dansk Stil (bekjendt Emne).	A. H. H. L.
	IV. Dansk Stil.	G. G. K. M.
- 4-8.	VI og V. Fransk Stil.	K. K. H. H.
	IV. Arithmetisk Udarbejdelse.	G. G. M. M.

Tirsdagen den 17de Juni.

Kl. 8-12.	VI og V. Oversættelse fra Latin paa Dansk.	G. G. S. A.
	IV st. Latinsk Stil.	H. H. G. K.
	IV R. Tydsk Stil.	K. B. L. L.
- 4-8.	VI og V. Dansk Stil (fri Opgave).	L. L. B. B.
	IV. Geometrisk Udarbejdelse.	A. A. M. M.

Fredagen den 4de Juli.

Kl. 8-11.	III, II og I. Dansk Stil.	M. A. H.
- 2.	III. Latinsk og tydsk Stil.	G.
- 2.	Prøve over ny anmeldte Disciple, som ikke ere i øverste Forberedelsesklasse. Kl. 2. H. B. Kl. 3. K. A. S.	

Lørdagen den 5te Juli.

Kl. 8.	III.	Arithmetik.	S.	Kl. 8.	II.	} Tavleregning. H. A. L.
- 2.	III.	Geometri.	M.	- 9 ¹ / ₂ .	I.	

Mundtlige, offentlige Prøver.

Afgangsprøverne for VI og IV R. Overgangsprøverne for IV st.¹⁾

Torsdagen den 26de Juli.

Kl. 8. VI. Latin. W. G.		Kl. 8. IV st. Matematik. H. L.
- 2. VI. Fransk. M. A.		- 4. VI. Oldnordisk. A. G.

Fredagen den 27de Juni.

Kl. 8. IV R. Matematik. H. L.		Kl. 4. VI. Naturlære. H. L.
- 10. VI. Engelsk. B. M.		

Lørdagen den 28de Juni.

Kl. 8. VI. Græsk. W. G.		Kl. 1. VI. Historie. L. S.
-------------------------	--	----------------------------

Torsdagen den 3die Juli.

Kl. 8. IV. Naturhistorie. K. L.		Kl. 9. IV st. Latin. G. A.
---------------------------------	--	----------------------------

Fredagen den 4de Juli.

Kl. 8. IV. Geografi. K. G.

Mandagen den 7de Juli.

Kl. 5. IV. Historie. L. S.

Tirsdagen den 8de Juli.

Kl. 5. IV st. Græsk. G. W.

Onsdagen den 9de Juli.

Kl. 5. IV. Tydsk. M. B.

Torsdagen den 10de Juli.

Kl. 9. IV R. Engelsk. B. M.		Kl. 10. IV. Fransk. M. A.
-----------------------------	--	---------------------------

---

¹⁾ Inspektionens Formand Professor Steen er Censor for VI i Fransk, Engelsk og Naturlære, for IV i Matematik, Rektor Lefolii for VI i dansk Stil, Oldnordisk og Latin, Adjunkt Dr. Heise for VI i Græsk og Historie, Docent Dr. Gertz for IV i Latin og Adjunkt Grønlund for IV i Geografi og Naturhistorie.

Fredagen den 11te Juli.

Kl. 11. IV R. Naturlære. H. L. K.

De øvrige Klassers Aarsprover.

Mandagen den 7de Juli.

Kl. 8. V. Latin. W. G. A.		Kl. 8. II. Geometri. H. L. M.
- 11. III. Religion. S. B. W.		- 11. I. Fransk. A. M. K.
- 2. V. Græsk. G. W. A.		- 2. II. Tydsk. M. B. S.
- 4. III. Geometri. L. H. M.		

Tirsdagen den 8de Juli.

Kl. 8. III. Latin. A. W. G.		Kl. 8. III, II, I. Engelsk. B. M. H.
- 11. II. Naturhistorie. K. B. L.		- 11. III. Græsk. G. W. A.
- 2. V. Oldnordisk. A. G.		- 2. I. Historie. S. W. L.

Onsdagen den 9de Juli.

Kl. 8. V. Fransk. M. A.		Kl. 8. II. Historie. S. G. L.
- 11. III. Naturlære. L. H. M.		- 10. I. Religion. S. A. B.
- 2. III. Naturhistorie. K. B. S.		- 2. I. Arithmetik. H. L. M.

Torsdagen den 10de Juli.

Kl. 8. V. Engelsk. B. M.		Kl. 8. I. Naturhistorie. K. L. S.
- 2. II. Geografi. K. G. A.		- 10. II. Arithmetik. H. K. L.
- 5. III. Fransk. M. A. S.		- 2. III. Arithmetik. L. H. M.

Fredagen den 11te Juli.

Kl. 8. I. Latin. W. G. A.		Kl. 8. III. Geografi. K. H. B.
- 2. V. Historie. L. G.		- 10. I. Tydsk. S. M. B.
- 4. II. Religion. S. H. B.		- 2. II. Fransk. M. A. K.

Lørdagen den 12te Juli.

Kl. 8. V. Naturlære. H. L. K.		Kl. 8. II. Latin. A. W. G.
- 10. III. Tydsk. M. B. S.		- 11. I. Geografi. K. G. A.
- 2. III. Historie. L. G. S.		

Mandagen den 14de Juli

Kl. 10 bekendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Ferien tager sin Begyndelse.

Fredagen den 15de Avgust

Kl. 2 begynder det nye Skoleaar.

Til at overvære Skolens mundtlige Prøver samt Offentliggjørelsen af Udfaldet indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt Enhver, der har Interesse for Skolens Virksomhed.

Randers lærde Skole, den 21de Maj 1879.

H. K. Whitte.

